

Briselē, 5.8.2021
COM(2021) 455 final

2021/0255 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par kombinētu mācīšanos kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2021) 219 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Ikvienam nodrošināta vienāda piekļuve kvalitatīvai izglītībai ir būtiska gan saimniecības, gan sabiedrības attīstībai. Izglītības politikai jādod iespēja visiem pilsoņiem pilnīgi izmantot savu potenciālu un attīstīt prasmes, izmantojot mūžizglītību. Tas ir galvenais vēstījums, kas pausts Komisijas paziņojumā “Eiropas sociālo tiesību pīlāra izveide”¹, iecerē izveidot Eiropas izglītības telpu², Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam³, Padomes rezolūcijā par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)⁴ un Padomes secinājumos par to, kā ar taisnīgumu un iekļautību izglītībā un mācībās veicināt panākumus izglītībā ikvienam⁵. Šo mērķi sasniegt kļuvis vēl aktuālāk, ņemot vērā problēmas izglītības jomā, kuras izvirzījās priekšplānā Covid-19 pandēmijas laikā.

(1) Ar ierosināto ieteikumu risināmās problēmas

Skolu telpu slēgšana un plašāki sabiedrības ierobežojumi Covid-19 pandēmijas dēļ ir izgaismojuši pastāvošās pamatizglītības un vidējās izglītības, kā arī profesionālās izglītības un apmācības (PIA) stiprās un vājās puses. Izglītības un apmācības sistēmas ir izcēlušas gan milzu spēju inovēt un pieņemt jaunas pieejas⁶, gan būtiskus trūkumus, ko izraisījusi nespēja panākt ieguvumu no atšķirīgas mācību vides un rīkiem.

- Audzēkņiem mācīšanās process bieži bijis lēnāks un virspusīgāks un dažkārt aizkavējies. To kopumā apgrūtinājis tas, ka nav bijis sistemātiskas klātbūtnes klasē un ritma, kā arī ciešas mijdarbības ar skolotājiem un citiem skolēniem.
- Dažos gadījumos bijusi apdraudēta fiziskā, garīgā un emocionālā labklājība, jo daudzas skolas nav spējušas piedāvāt strukturētas darbības vai iekļauvi telpās, un bērnu veselība un motivācija balstījusies uz to, ko spēj nodrošināt ģimenes⁷ un mājas vide.
- Daudzām ģimenēm un audzēkņiem, īpaši tiem, kas ietilpst nelabvēlīgā situācijā esošās grupās, trūcis mācībām mājās vajadzīgo spēju un resursu⁸. Tas radījis lielas bažas skolēniem, kuri raduši saņemt mērķtiecīgu atbalstu mācībām skolā, subsidētu

¹ COM(2017) 250.

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_lv.

³ COM(2020) 624.

⁴ OV 2021 C 66/1, 26.2.2021.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610(01)).

⁶ Piemēram, strauji tika ierosināti jauni tiesību akti un dota lielāka patstāvība pašvaldību iestādēm un skolu vadītājiem. Daudzas skolas ir izveidojušas vai atjaunojušas partnerību ar vecākiem, vietējo sabiedrību, uzņēmējiem, privātuzņēmumiem, NVO un kultūras organizācijām (ieskaitot apraides līdzekļus) – tā ziņots atklātajā sabiedriskajā Digitālās izglītības rīcības plāna apspriešanā.

⁷ Ziņojumam "[How families handled emergency remote schooling during the Covid-19 lockdown in spring 2020](#)" Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs apkopojis bērnu un ģimeņu uzskatus deviņās ES valstīs.

⁸ Saskaņā ar rezultātiem, kas iegūti atklātajā sabiedriskajā apspriešanā, kuras mērķis bija sagatavot Digitālās izglītības rīcības plānu, vecāki un audzēkņi ir ziņojuši par īpašām grūtībām pārejā uz ārkārtējām tālmācībām. Vecāki apgalvo, ka īpaši bēdīga pieredze bērniem bijusi ar motivāciju mācīties, pārbaudījumiem/novērtēšanu un atgriezenisko saiti, kā arī tiešsaistes mācību satura zemo kvalitāti. Sociālekonomiskas atšķirības starp audzēkņiem atzītas par galveno problēmu, kura arvien pastāv. Sk. arī gaidāmo pētījumu Cachia R., Velicu A., Chaudron S., Di Gioia R. & Vuorikari R., “Remote schooling during Covid-19 spring 2020 lockdown. A closer look at European families.”

un veselīgu ēdienu⁹ vai piekļuvi visdažādākām ārpuskolas nodarbēm, ieskaitot fiziskās nodarbības.

- Daudzas sistēmas, skolas un pedagogi nav bijuši gatavi tādām pārmaiņām ne digitālo prasmju, ne resursu, savienojamības un infrastruktūras ziņā¹⁰. Daži pamatskolas un vidusskolas skolotāji ziņojuši, ka trūcis skaidru norādījumu un informācijas no valsts iestādēm. Viņi arī ziņojuši, ka trūcis atbalsta un apmācības par mācību plānošanu brīžiem, kad visi vai lielākā daļa skolēnu mācās mājās.
- Svarīgi izglītības speciālisti – viesspeciālisti, mājas sadarbības koordinatori, kultūras organizāciju pedagogi, kā arī instruktori un meistari mācībām darbavietā – un viņu resursi vairs nenonāca skolās.
- Eksakto un humanitāro priekšmetu mācīšana un profesionālā izglītošana un apmācība tika pārrauta, jo tam vajadzīga piekļuve īpašām telpām, laboratorijām un iekārtām, kā arī speciālistu pārraudzība, kas ir parasta gan pedagoģisku, gan drošības iemeslu dēļ.
- Skolām grūti nācās neklātienē apstākļos uzturēt personisko un sociālo ieguvumu, ko nes piederība skolas saimei.

Centieni īstenot ieceri panākt kvalitatīvāku un iekļaujošu izglītību un apmācību nekādā gadījumā nepastāv tikai Covid-19 apstākļos. Grūtības izglītības un apmācības plānošanā saglabājas, tāpēc vajadzīga: jēgpilna mācīšanās pieredzes krāšana atšķirīgā vidē un audzēkņiem, kam atšķiras vecums, spējas un apstākļi; plaša prasmju attīstīšana, kas atbilst audzēkņu vajadzībām pasaules sabiedrībā gan tagad, gan turpmāk, labklājības veicināšana, pedagogu un skolu atbalsts organizatoriskās un pedagoģiskās pieejas korekcijai un tālākai uzlabošanai visu audzēkņu labā. Lai pārvarētu šīs grūtības un uzlabotu spējas, kombinēta mācīšanās visā izglītības un apmācības sistēmā prasa saskanīgu pieeju, kas būtu daļa no nemītīgas uzlabošanas kultūras.

(2) Ierosinātā ieteikuma mērķi

Ierosinātais ieteikums ir daļa no tūlītējas reakcijas uz Covid-19 pandēmijas laikā gūtajām atziņām, kad saasinājās un priekšplānā izvirzījās daudzas jau agrāk pastāvējušas problēmas un nevienlīdzība. Ieteikumā ierosināti īstermiņa pasākumi, kas novērstu līdz šim asākās novērotās nepilnības un mazinātu to ietekmi uz pašu jaunāko paaudzi. Vienlaikus tajā būtu izklāstīts, kā pamatizglītībā un vidējā izglītībā apvienot mācību vidi un rīkus, kas var palīdzēt veidot noturīgākas izglītības un apmācības sistēmas saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam un Eiropas izglītības telpu un sagatavot pamatu digitālās desmitgades¹¹ mērķu sasniegšanai. Ieteikuma mērķis ir uzlabot izglītības un apmācības iekļautību un kvalitāti un visu audzēkņu prasmju plašu attīstību.

Ierosinātajā ieteikumā nav proponēts par normu padarīt pedagogu mazāku klātbūtni mācībās vai mudināt pavadīt ilgāku laiku pie ekrāna. Tas arī necenšas pamatizglītībā un vidējā izglītībā iespiest materiālus, papīru un zīmuļus piepeši un nediferencēti nomainīt ar ciparu

⁹ ES skolu apgādes programma ļauj bērniem iepazīt veselīgu uzturu un dzīvesveidu. Sk. [Isumā par skolu apgādes programmām, Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Saskaņā ar rezultātiem, kas gūti atklātajā sabiedriskajā apspriešanā, kuras mērķis bija sagatavot Digitālās izglītības rīcības plānu, 69 % pamatskolu un 64 % vidusskolu agrāk nav bijis pieredzes tālmācībā, kur jāizmanto ciparu tehnoloģijas. Respondenti ziņojuši par virkni šķēršļu un kavēkļu, to vidū digitālās infrastruktūras un digitālo spēju trūkumu, sliktu mācību plānojumu, nepietiekamu saziņu starp skolu un mājām, kā arī digitālo prasmju trūkumu, it īpaši pedagogiem.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_lv.

tehnoloģijām¹². Platformu un saziņas kanālu skaita palielināšanās audzēkņiem, pedagogiem un vecākiem var palielināt digitālā noguruma un organizatoriskas izdegšanas briesmas. Atveseļošanā no Covid-19 pandēmijas ierosinātā ieteikuma mērķis drīzāk ir atbalstīt līdzsvarotas skolu izglītības nepārtrauktu attīstību un uzlabošanos (pedagoģijas un mācību materiālu ziņā), kas veicina augstu kvalitāti un iekļautību, kā arī papildiegvumu – pietiekamu noturību, kas ļauj visu paveikt un pielāgoties.

(3) Ieteikuma īpašie noteikumi

Kombinēta mācīšanās formālajā izglītībā un apmācībā ir tad, kad skola, pedagogs vai audzēknis mācību procesā izmanto vairāk nekā vienu pieeju:

- tā saplūdzina skolas un tālmācības vidi,
- mācību uzdevumos tā savieno dažādus mācīšanās rīkus, kas var būt digitāli (arī tiešsaistē) vai nedigitāli.

Lai nodrošinātu kombinētas mācīšanās optimālu izmantošanu, pedagogiem un audzēkņiem jābūt nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un attieksmei un viņiem jābūt gataviem piemērotu digitālo rīku izmantošanai un pārmaiņām mācīšanās. Kombinētas mācīšanās pieejai arī jābūt tik elastīgai, ka tā ļauj pielāgoties audzēkņu vajadzībām un pedagogi to spēj pieņemt atbilstoši kontekstam un mērķauditorijai. Kombinētas mācīšanās procesam labvēlīgi apstākļi ir atkarīgi arī no audzēkņu resursiem un skolas organizācijas, kultūras un resursiem, t. i., no piemērotas, izmaksu ziņā pieejamas un labi funkcionējošas vides un rīku pieejamības. Tā panākšanai ierosinātajā ieteikumā akcentēta vajadzīgā rīcība dažādos līmeņos (skolā un tās vietējā ekosistēmā, dalībvalsts vai reģiona izglītības sistēmas līmenī, attiecīgs atbalsts ES līmenī) un dažādos laika posmos: īsākā termiņā – tūlītēja reaģēšana uz pandēmiju, vidējā termiņā – šīs pieejas izmantošana kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības veicināšanai.

(4) Komplementaritāte ar citām iniciatīvām

Ierosinātais ieteikums ir paredzēts papildus citām Komisijas iniciatīvām, kas risina skolas izglītības problēmas, proti, darbībām, kas izklāstītas Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam¹³, un Eiropas izglītības telpas iniciatīvai “Ceļi uz panākumiem skolā”, lai palīdzētu visiem skolēniem pilnīgi apgūt pamatprasmes un iegūt vidējo izglītību, Prasmju programmai Eiropai¹⁴ un īpaši Padomes ieteikumam par PIA¹⁵, kur ierosināts modernizēts ES politiskais skatījums PIA jomā, kas aptver arī tās digitalizāciju un kombinētas mācīšanās izmantošanu. Ierosinātais ieteikums papildina arī citas programmas “Erasmus+” iniciatīvas, to vidū “Erasmus+” skolotāju akadēmijas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šī iniciatīva ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantu. 165. pantā noteikts, ka Savienība, veicinot dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstot un papildinot to rīcību, sekmē pilnvērtīgas izglītības attīstību, pilnīgi respektējot

¹² Pētījumi liecina, ka tas var aizkavēt skolēnu dziļākas lasītprasmes attīstību; sk. *Stavanger Declaration Concerning the Future of Reading* (<https://ereadcost.eu/wp-content/uploads/2019/01/StavangerDeclaration.pdf>). Deklarācijā, ko 2019. gadā parakstīja vairāk nekā 100 pētnieku, ietverti galvenie secinājumi, kas gūti empīriskās pētniecības četros gados ES finansētajā COST pētniecības darbībā “Reading in the Age of Digitalisation” (E-READ).

¹³ COM(2020) 624.

¹⁴ COM(2020) 274 final.

¹⁵ OV C 417, 2.12.2020., 1.–16. lpp.

dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju. 165. panta 2. punktā precizēts, ka Savienības darbībai izglītības jomā daļēji ir mērķis veicināt tālmācībā iegūtas izglītības attīstību. 166. pants nosaka, ka Savienība īsteno arodmācību politiku, kas atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par arodmācību saturu un organizāciju.

Iniciatīvā nav ierosināts paplašināt ES regulatīvās pilnvaras un dalībvalstīm uzņemties saistības. Lēmumus par to, kā ieteikumu īstenot, dalībvalstis pieņems atbilstoši saviem apstākļiem.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Mācību satura plānošanā un organizēšanā dalībvalstīm ir sava kultūra un likumdošana. Tās pilnīgi atbild par mācību saturu un izglītības un apmācības sistēmu organizāciju. Tomēr dalībvalstis sastopas ar vairākām līdzīgām problēmām, kas skar izglītības un apmācības sistēmu gatavību – par to liecina Covid-19 pandēmijas ietekme uz audzēkņiem, viņu ģimenēm, skolotājiem un iestāžu vadītājiem. Ieteikuma mērķis ir atbalstīt dalībvalstis to izglītības un apmācības sistēmu gatavības un noturības stiprināšanā, izstrādājot līdzsvarotas kombinētās mācīšanās pieejas.

Ierosinātā ieteikuma pievienoto vērtību ES līmenī nodrošina šādas ES spējas:

- veicināt vienotu pieeju īstermiņa risinājumiem problēmās, kuras radušās pandēmijas laikā un kuru dēļ izveidojušies vai palielinājušies robi mācību rezultātos;
- popularizēt vienotu Eiropas izpratni par iespējām, ko rada mācīšanās veidu kombinēšana, cita starpā uzlabojot izglītības un apmācības kvalitāti un iekļautību, kā arī audzēkņu plašu prasmju attīstību un labklājību;
- sistēmas un skolas līmenī veicināt politikas veidotāju, pētnieku un pedagogu speciālo zināšanu un paraugprakses apmaiņu;
- atbalstīt iniciatīvas ES līmenī, lai veicinātu pedagogu un audzēkņu prasmju attīstību, saplūdinot mācību vidi un rīkus;
- veicināt ieguldīšanu minētajās jomās.

Saskaņā ar subsidiaritātes principu priekšlikumā izklāstīta turpmākā virzība uz mācību vides un rīku kombinēšanu pamatizglītībā un vidējā izglītībā un šajā sakarā sniegti ieteikumi.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātā ieteikuma saturs un forma nepārsniedz tā mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Saistības, ko dalībvalstis uzņemsies, ir labprātīgas, un katra dalībvalsts var lemt, kādu pieeju piemērot.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai palīdzētu sasniegt Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantā minētos mērķus, šajā līgumā noteikts, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Padomes ieteikums ir atbilstīgs instruments izglītības un apmācības jomā, kuru ES ir pienākums atbalstīt, un tas ir instruments, kas bieži izmantots Eiropas rīcībai šajās jomās. Kā juridisks instruments tas norāda uz dalībvalstu apņemšanos īstenot izklāstītos pasākumus un nodrošina spēcīgāku politisko pamatu sadarbībai šajā jomā, vienlaikus pilnībā atzīstot dalībvalstu piekritību izglītības un apmācības jomā.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒŠANU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒŠANAS REZULTĀTI

- **Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

2020. un 2021. gadā Eiropas Komisija apspriedās ar izglītības ministriju pārstāvjiem, Eiropas tīkla organizācijām (pedagogu izglītotājiem, vecākiem, audzēkņiem, darba devējiem, arodbiedrībām), pedagogiem un citiem sabiedrības locekļiem. Šīs jomas problēmu un iespēju labākai izpratnei ir noderejušas papildu pieejas un konteksti: tiešsaistes sanāksmes un tīmekļsemināri, skolas izglītības un apmācības mērķauditorijas aptaujas, pētniecības projekti.

Svarīgs posms bija atklāta sabiedriskā apspriešana no 2020. gada februāra līdz septembrim ar mērķi sagatavot paziņojumu par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam. Tajā galvenā uzmanība tika pievērsta Covid-19 pandēmijas ietekmei un tika apkopots vairāk nekā 2700 atbilžu no 60 valstīm. Apspriešanās ar Eiropas skolēniem notika arī skolotāju un skolu vadītāju lokā “eTwinning” tiešsaistē.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikuma pamatā ir plašs ziņojumu un pētījumu klāsts šādos aspektos: pedagoģiskās pieejas pamatprasmju attīstībai; skolotāju un skolu vadītāju profesionālā izaugsme; ciparu tehnoloģiju izmantošana skolas izglītībā; skolas izglītības pārvaldīšana. Specifiskos aspektos ieguldījumu devuši arī trīs lietpratīgi konsultanti, kas tika iesaistīti saskaņā ar sistēmu “Izglītība un apmācība 2020”¹⁶. Pārskatē ņēma vērā ESAO, UNESCO un Eiropas Padomes ziņojumus un pētījumus, kā arī Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra darbu (it īpaši par pedagoģiskajām pieejām pamatprasmju attīstībai, ciparu tehnoloģiju izmantošanu skolas izglītībā un bērnu un ģimeņu mācību pieredzi pandēmijas agrīnajos posmos). Šīs ziņas ir pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

- **Ietekmes novērtējums**

Tā kā ierosinātie pasākumi papildina dalībvalstu iniciatīvas un ir brīvprātīgi un ņemot vērā gaidāmo ietekmi, ietekmes novērtēšana nenotika. Priekšlikuma izstrādē izmantoti senāki pētījumi, konsultācijas ar dalībvalstīm un sabiedriskā apspriešana.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Ierosinātajā ieteikumā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi, proti, tiesības uz izglītību, kas noteiktas 14. pantā, un tiesības uz persondatu aizsardzību, kas noteiktas 8. pantā. Persondati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai uz cita tiesību aktos noteikta likumīga pamata, pie tam ikvienam ir tiesības piekļūt datiem, kas par viņu savākti, un tos izlabot. Pasākumi tiks veikti saskaņā ar ES tiesību aktiem par persondatu aizsardzību, it īpaši Eiropas Parlamenta un

¹⁶ [Eiropas politiskā sadarbība \(sistēmā “Izglītība un apmācība 2020”\), izglītība un apmācība \(europa.eu\).](#)

Padomes Regulu (ES) 2016/679¹⁷ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgo datu aizsardzības regulu).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šai iniciatīvai nebūs vajadzīgi papildu resursi no ES budžeta.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Lai atbalstītu īstenošanu, Komisija ierosina sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt īpašus norādījumus, rokasgrāmatas un citus konkrētus materiālus, pamatojoties uz pierādījumiem, mācīšanos no līdzbiedriem un labas prakses apzināšanu. Tā tiks novērstas konstatētās nepilnības kombinētas mācīšanās pieejas izstrādes atbalstīšanā skolas un sistēmas līmenī.

Komisija plāno ziņot par ieteikuma izmantošanu stratēģiskajā sistēmā Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un tālāk par to.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Ieteikuma konspekts un dienestu darba dokuments**

Ieteikuma projektā ir norādījumi un rīcība, ko dalībvalstis var īstenot, lai novērstu pandēmijas īstermiņa sekas un nodrošinātu līdzsvarotu un mērķtiecīgu pieeju kombinētas mācīšanās procesam, kas nodrošinātu kvalitatīvu un iekļaujošu pamatizglītību un vidējo izglītību. Tajā izklāstīta Eiropas Komisijas apņemšanās papildināt un atbalstīt dalībvalstu darbības šajā jomā.

Pievienotajā dienestu darba dokumentā ir aprakstīts plašs jaunāko zinātnisko pierādījumu klāsts, kā arī Eiropas ieinteresēto personu viedokļi un pieredze, kas ir ierosinātā ieteikuma pamatā, un sniegti pašreizējo politikas virzienu un projektu piemēri strauji augošā jomā.

---

¹⁷ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.ENG

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par kombinētu mācīšanos kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. un 166. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Covid-19 pandēmija ir skārusi izglītības un apmācības sistēmas visā pasaulē un Savienībā un izraisījusi tajās vēl nepieredzētu spriedzi. Sabiedrībai uzliktie ierobežojumi ir būtiski mainījuši arī mācīšanu un mācīšanos, kā arī saziņu un sadarbību izglītības un apmācības kopienās¹⁸. Tie ir ietekmējuši audzēkņus, viņu ģimenes, pedagogus, pasniedzējus, izglītības iestāžu vadītājus un tos izglītības kopienas speciālistus, kuri piedalās izglītības īstenošanā, piemēram, sociālos darbiniekus un kultūras organizāciju pedagogus. Dalībvalstis spēja nekavējoties izmantot iespējas un atbalstīt tālmācību, jo īpaši digitālos risinājumus. Ir gūtas atziņas par jaunām izglītības iespējām, ieskaitot skolotāju digitālo prasmju būtisku pieaugumu un ciešāku saikni starp skolām un plašāku sabiedrību. Tomēr daudzas dalībvalstis saskārās ar šīs sistēmas trūkumiem, jo kopumā trūka gatavības un resursu pārejai uz citādu pieeju mācīšanas un mācīšanās procesam, un tas izcēla un saasināja pastāvošo nevienlīdzību, nepilnības un vajadzības. Izglītības un apmācības sistēmām ir jārisina šīs problēmas un jāuzlabo to noturība, labāk jāpielāgojas mainīgajiem apstākļiem nākotnē un jāsarod ar tiem.
- (2) Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam ir izklāstīts Eiropas Komisijas skatījums par kvalitatīvu, iekļaujošu un pieejamu digitālo izglītību Eiropā. Tajā pausts aicinājums rīkoties, lai panāktu ciešāku sadarbību Eiropas līmenī nolūkā mācīties no Covid-19 pandēmijas un izglītības un apmācības sistēmas pielāgot digitālajam laikmetam. Tajā uzsvērts, ka tehnoloģijas var būtiski veicināt personalizētāku un elastīgāku uz izglītojamajiem vērstu mācīšanos. Plāna mērķis ir novērst nevienlīdzību izglītībā gadījumos, kad trūkst digitālo prasmju, piemērotu mācību līdzekļu pieejamības un uzticamas tiešsaistes savienojamības. Tajā uzsvērta nepieciešamība stiprināt digitālās spējas izglītības un apmācības sistēmās.
- (3) Eiropas sociālo tiesību pīlāra¹⁹ pirmais princips nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgu un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt nodarbošanos darba tirgū. Pīlāra 11. princips paredz, ka bērniem no

¹⁸ OV C 212I, 26.6.2020., 9.–14. lpp.

¹⁹ COM(2017) 250 final.

sociāli nelabvēlīgas vides ir tiesības uz īpašiem pasākumiem vienlīdzīgu iespēju veicināšanai. Šo principu efektīva īstenošana lielā mērā ir atkarīga no dalībvalstu apņēmības un rīcības. ES līmeņa darbības var papildināt valstu darbības, un Komisija iepazīstināja ar savu ieguldījumu Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā²⁰. Eiropas Prasmju programmā²¹ ir noteiktas darbības, kuras jāveic, lai palīdzēt iedzīvotājiem un uzņēmumiem attīstīt vairāk un labākas prasmes un tās izmantot, stiprinot ilgtspējīgu konkurētspēju un veidojot noturību pret krīzēm, pamatojoties uz Covid-19 pandēmijas laikā gūtajām atziņām. Tajā arī ierosināts veicināt zinātnisko izglītību pētniecības un inovācijas darbībās. Padomes ieteikumā, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem, dalībvalstis tiek aicinātas bērniem, kuriem vajadzīga palīdzība (proti, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība), nodrošināt efektīvu un brīvu piekļuvi izglītībai un mācību pasākumiem. ES stratēģija par bērna tiesībām aicina veidot iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību. Prasmju attīstības veicināšana ir viens no mērķiem iecerē par Eiropas izglītības telpu, kurā varētu “pilnībā izmantot izglītības un kultūras sniegto potenciālu nodarbinātības, sociālā taisnīguma, aktīva pilsoniskuma veicināšanā un par līdzekli Eiropas identitātes izjušanai tās daudzveidībā”²².

- (4) Strauji mainīgajā un savstarpēji cieši savienotajā pasaulē ikvienam ir vajadzīgs plašs prasmju klāsts, kuras visu mūžu būs pastāvīgi jāpilnveido. Pamatprasmes ir definētas Eiropas atsauces satvarā par pamatprasmēm mūžizglītībā²³ ar mērķi likt pamatus vienlīdzīgākas un demokrātiskākas sabiedrības izveidei. Tās atbilst vajadzībai pēc iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes, sociālās kohēzijas un turpmākas demokrātiskās kultūras attīstības.
- (5) Padomes ieteikums par pamatprasmēm mūžizglītībā²⁴ nosaka, ka prasmju attīstība jāveicina, mācību procesa plānošanā iekļaujot atšķirīgu mācību vidi un visdažādākos mācību līdzekļus, tai skaitā ciparu tehnoloģijas un uzdevumus, jāsniedz atbalsts izglītības darbiniekiem un citām ieinteresētajām personām, kuras palīdz mācību procesā, tostarp ģimenēm, jāatbalsta un jāpilnveido dažādos apstākļos apgūto pamatprasmju novērtēšana un validēšana un visaptverošākas rīcības programmas veidā jāstiprina sadarbība izglītības jomā un izglītības un citu jomu savstarpējā sadarbība.
- (6) Padomes ieteikumā par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai²⁵ ir ierosināts mūsdienām pielāgots ES politikas skatījums uz PIA, tai skaitā tās digitalizāciju un kombinētas mācīšanās izmantošanu.
- (7) Padomes secinājumos par Eiropas skolotājiem un pasniedzējiem nākotnei²⁶ ir atzīts, ka skolotāji, pasniedzēji un skolu vadītāji ir neaizstājams izglītības un apmācības virzītājspēks, kuri būtu jāiesaista izglītības un apmācības politikas izstrādē ar autonomiju to praktiskajā īstenošanā, bet kuriem vajadzīgs arī atbalsts, īstenojot visaptverošu pieeju sākotnējai izglītībai, ievadīšanai profesijā un pastāvīgai profesionālajai attīstībai.
- (8) Pandēmija pastiprināja ilgstošās bažas par bērnu un jauniešu fizisko, garīgo un emocionālo labklājību. Visiem bērniem un jauniešiem būtu jāpalīdz piekopt veselīgu

²⁰ COM(2021) 102 final.

²¹ COM(2020) 274 final.

²² COM(2017) 673 final.

²³ OV C 189, 4.6.2018., 1.–13. lpp., pielikums.

²⁴ OV C 189, 4.6.2018., 1.–13. lpp.

²⁵ OV C 417, 2.12.2020., 1.–16. lpp.

²⁶ OV C 193, 9.6.2020., 11.–19. lpp.

un aktīvu dzīvesveidu, mudinot viņus izveidot pozitīvus ieradumus visa mūža garumā, un jānodrošina viņiem iespēja piedalīties dažādos sporta veidos un citās fiziskajās nodarbībās, kas uzlabo motoriskās prasmes un veicina garīgo un emocionālo labklājību. Turklāt ir jāatbalsta arī bērnu un jauniešu garīgā un emocionālā labklājība, kad viņi mācās, tai skaitā pildot mācību uzdevumus lielākas slodzes apstākļos, un jāveicina izpratne par drošu un atbildīgu uzvedību tiešsaistē. Atbalsts vajadzīgs arī tiem izglītojamajiem, kuri ilgāku laiku nav kontaktā ar vienaudžiem vai nesajem izglītības darbinieku atbalstu.

- (9) Kombinēta mācīšanās formālajā izglītībā un apmācībā ir tad, kad skola, pedagogs vai audzēknis mācību procesā izmanto vairāk nekā vienu pieeju: skolā organizētu mācību kombinēšana ar mācīšanos fiziski citā vidē ārpus skolas (tālmācība), dažādu – digitālu (arī tiešsaistē) un nedigitālu – mācību līdzekļu kombinēšana. Pedagogi un skolas, izmantojot savu profesionālo spriedumu, atlasīs tos un sekmēs, ka tie tiek efektīvi izmantoti mācību uzdevumos, kas veicina plašu prasmju attīstību.
- (10) Mācīšanās dažādās vidēs, to vidū skolā, mājās, brīvā dabā, kultūras objektos un darba vietā, var motivēt bērnus un jauniešus un veicināt plašu prasmju attīstību. Tas viņiem var palīdzēt izprast, kāda ir formālās izglītības un apmācības nozīme viņu dzīvē sabiedrībā un motivēt viņus vairāk iesaistīties vietējo un globālo problēmu, piemēram, vides un ar klimata pārmaiņām saistīto problēmu, risināšanā.
- (11) Kombinētās mācīšanās pieeja atzīst skolas kā personisko un sociālo mijdarbību veidojošas kopīgas telpas vērtību, kam pašai par sevi ir nozīme attiecībā uz mācīšanos kā veidu, kā izprast pasauli un padarīt to jēgpilnu.
- (12) Kombinētās mācīšanās pieeja var veicināt plašu prasmju attīstību, jo tā ietver dažādus mācību līdzekļus un uzdevumus. Ciparu tehnoloģiju izmantošana, tostarp ierīču savienošana tiešsaistē, var atvieglot audzēkņa mijdarbību ar citiem audzēkņiem, mācību programmām un citiem informācijas avotiem un atbalstīt mācīšanos dažādās vidēs. Papildus izmantojot zinātnisko aprīkojumu, amatniecības rīkus, ikdienā atrastus un lietotus priekšmetus, publicētus tekstus un rakstīšanas un vizuālās mākslas rīkus, tas var veicināt jaunradi un personības izpausmi gan individuālā, gan sadarbīgā veidā.
- (13) Izglītība ir cilvēka pamattiesības un ikviena bērna tiesības. Izglītības pieejamība jānodrošina neatkarīgi no vides, kurā tā tiek īstenota, proti, no skolas, no attāluma vai abu minēto kombinācijas, un neatkarīgi no audzēkņu atšķirīgajiem personīgajiem un sociālajiem apstākļiem. Pēc pandēmijas beigām kombinētās mācīšanās pieeja ir iespēja uzlabot izglītības un apmācības kvalitāti, atbilstību un iekļautību, piemēram, nodrošinot labāku mācīšanos lauku un attālos apgabalos, tostarp tālākajos reģionos un salu kopienās, un citiem audzēkņiem, kuri nevar pilnu laiku apmeklēt skolu: tiem, kuri ir daļa no ceļotāju kopienām, aprūpes nozarē strādājošiem jauniešiem, personām ar veselības problēmām vai tām, kuras uzturas slimnīcās un aprūpes centros, personām, kas iesaistītas augstas intensitātes apmācībā, un personām profesionālajā izglītībā vai algotā darbā. Ikvienai videi un mācību līdzekļiem jābūt vienādi pieejamiem minoritāšu grupām, bērniem invalīdiem un bērniem no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides, un tiem nebūtu jārada diskriminācija vai segregācija.
- (14) Lai radītu labvēlīgus apstākļus, kombinēta mācīšanās prasa saskaņotu un sistēmisku pieeju. Tas ietver dažādu speciālistu iesaisti un sadarbības veicināšanu ar kopienu, kas mudina uzņemties kopīgu atbildību par jauniešu attīstību. Tas, cik efektīvi sistēmas pasākumi atbalstīs kombinētu mācīšanos, būs atkarīgs arī tā, kā tiks formulētas un atbalstītas attiecības starp dažādiem ekosistēmas elementiem, izglītības iestādēm, izglītības resursu jomu (tehnoloģiju, publikāciju un cita mācību programmu

aprikojuma nodrošināšana), pētniecības, izglītības un apmācības iestādēm un kopienām.

- (15) Kombinēta mācīšanās ir plaši izplatīta prakse sākotnējās profesionālās izglītības un apmācības jomā²⁷, tomēr pandēmijas radītie ierobežojumi apdraudēja iestāžu un organizāciju spēji nodrošināt mācīšanos darbavietā un uzturēt saziņu ar pasniedzējiem un darbaudzinātājiem un ietekmēja mācekļības nodrošināšanu. Praktiskās pieredzes arvien retāka pieejamība apliecināja jau zināmu faktu, ka profesionālajā izglītībā un apmācībā jāizmanto ciparu tehnoloģijas, to skaitā digitālās ierīces un mācību platformas, e-portfeļi, bet imitācijām – papildinātā un virtuālā realitāte. Tā arī pastiprināja vajadzību izprast un koordinēt to, kā ciparu tehnoloģijas tiek izmantotas mācībām dažādās vidēs (piemēram, skolā vai praksē darba vietā).
- (16) Neformālās mācīšanās nozīme un piemērotība izriet no pieredzes, kas gūta jauniešu darbā, brīvprātīgajā darbā un piedaloties kultūras pasākumos, arī tautas sportā. Neformālās mācīšanās procesam ir svarīga nozīme, lai atbalstītu būtiskas savstarpējo attiecību veidošanas, saziņas un kognitīvās prasmes, tai skaitā jaunrades spēju, kas atvieglo jauniešu pāreju uz pieaugušo dzīvi, aktīvu pilsoniskumu un darba dzīvi²⁸. Jaunu mācīšanās veidu apzināšana ietver labāku sadarbību starp formālās un neformālās mācīšanās vidi²⁹.
- (17) Šajā ieteikumā ir pilnībā ievērots subsidiaritātes un proporcionalitātes princips,

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

- (1) pamatojoties uz atziņām, kas gūtas Covid-19 krīzes laikā, atbalstīt izglītības un apmācības sistēmu atveseļošanu un gatavību, novēršot pandēmijas radītās sekas audzēkņiem, pedagogiem un visiem izglītības speciālistiem, un izstrādāt ilgtermiņa stratēģisku pieeju kombinētas mācīšanās procesam atbilstoši šajā ieteikumā izklāstītajiem principiem³⁰. Apmainai ar labu praksi un tās izplatīšanai par pamatu izmantot sekmīgas inovācijas, kas ieviestas vai izmēģinātas pandēmijas laikā.

- (2) Atbalstīt audzēkņus, paredzot šādus pasākumus:

Tieša pret darbība krīzei

- (a) Nodrošināt papildu mācību iespējas un mērķorientētu atbalstu audzēkņiem, kuriem ir grūtības mācīties vai nepieciešama speciālā izglītība, kuri ietilpst nelabvēlīgā situācijā esošās grupās vai kurus citādi ietekmējis skolā organizēto mācību pārtraukums. Tas varētu būt, piemēram, uzlabots individualizēts atbalsts un individuālā apmācība, mentorēšanas sistēmas (tostarp līdzbiedru mentorēšana), papildu mācību laiks mācību gada un/vai skolas brīvdienu laikā, piekļūstamība vēl citai mācību videi, piemēram, publiskajām bibliotēkām un sabiedriskajām telpām, un ārpuskolas pakalpojumi ar pedagoģisku atbalstu.
- (b) Par prioritāti noteikt audzēkņu un viņu ģimeņu fizisko un garīgo labklājību. Tā varētu būt norādījumu izstrāde garīgās veselības jomā, tai skaitā skolu mērķos

²⁷ Sākotnējā profesionālā izglītība un apmācība parasti tiek īstenota vidusskolas līmenī un pēcvidusskolas līmenī, pirms audzēkņi sāk darba dzīvi. Tā notiek skolā (galvenokārt klasē), vai darba vidē, piemēram, mācību centros un uzņēmumos, atkarībā no valstu izglītības un apmācības sistēmām un ekonomiskajām struktūrām.

²⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9624-2017-INIT/en/pdf>.

²⁹ 2015/C 172/03.

³⁰ Par pamatu konkrētām darbībām, kas pielāgotas valstu situācijai, var izmantot Dienestu darba dokumentā izklāstīto kombinētās mācīšanās satvaru.

iestrādātas audzēkņu labklājības un iebiedēšanas novēršanas politika, uzraudzības un kvalitātes nodrošināšanas procesi (kā daļa no regulāras kvalitātes nodrošināšanas vai skolu inspekcijas darba vai saistībā ar īpašiem skolas situācijas novērtējumiem sakarā ar pandēmiju); norīkot īpašus darbiniekus vai atvieglot piekļuvi kvalificētiem garīgās veselības un atbalsta speciālistiem un pakalpojumiem.

- (c) Ievērojami veicināt audzēkņu un ģimeņu digitālo prasmju apguvi un izglītības sistēmu digitālās spējas, aicinot skolu un kopienu līmenī veikt ieguldījumus pieejamās ierīcēs, savienojamībā un nodrošinot iespējas uzlabot digitālās prasmes, tai skaitā izmantojot tehnoloģijas gan neatkarīgas, gan sadarbīgas mācīšanās procesā. Īstenot valstu un Atveseļošanas un noturības mehānisma plānos paredzētās investīcijas un reformas, lai visiem audzēkņiem nodrošinātu piekļuvi nepieciešamajam aprīkojumam un mācību iespējām.

Atbalstīt izglītības un apmācības jomas atveseļošanu un gatavību ilgākā laika periodā:

- (3) pētīt veidus, kā izstrādāt kombinētas mācīšanās pieeju pamatizglītībā un vidējā izglītībā visu audzēkņu labā un nodrošināt ilgstošu pozitīvu ietekmi uz mācīšanās un mācīšanās procesu, kas pielāgots viņu vecumam, spējām un mācību mērķiem. Tas varētu ietvert skolas telpu un tālmācības vides kombinēšanas stiprināšanu, lai radītu lielāku elastību un piemērotus apstākļus mācību norises vietā, ņemot vērā atšķirīgās vajadzības, kas izriet no atšķirīgiem sociālekonomiskajiem un mitināšanās apstākļiem; pastiprināt mācību līdzekļu izstrādi un iekļaušanu, lai nodrošinātu izpēti un izpaušanās iespējas, tostarp pilnveidot zinātņpratību; atbalstīt mācīšanos dažādās vidēs; izveidot pienācīgu līdzsvaru starp pedagogu un audzēkņu vadītu mācīšanos, no vienas puses, un sadarbīgu un neatkarīgu mācīšanos, no otras puses; izmēģināt mācību metodes, lai audzēkņus un pedagogus rosinātu izmantot jaunas iespējas un labākus mācību risinājumus.
- (4) Kombinētu mācīšanos izmantot par veidu, kā atbalstīt audzēkņu patstāvību un personalizētu mācīšanos (ņemot vērā viņu vecumu, spējas un īpašās mācību vajadzības) un kā attīstīt viņu personiskās un sabiedriskās prasmes un prasmi mācīties (viena no astoņām pamatprasmēm mūžizglītībā³¹, kas sīkāk izstrādātas Eiropas satvarā *LifeComp*³²).
- (5) Atbalstīt skolotājus, paredzot šādus pasākumus:

Tieša pretdarbība krīzei

- (a) Atbalstīt skolotājiem paredzētus digitālo prasmju pilnveides kursus, programmas un mācību līdzekļus³³. Izstrādāt un izplatīt tiešsaistē un skolā esošus pedagoģiskos moduļus un resursus, kas palīdzētu pedagogiem pielāgot savas mācīšanās metodes kombinētām pieejām, pamatojoties uz viņu pieredzi

³¹ OV C 189, 4.6.2018., 1.–13. lpp.

³² *LifeComp* ietver trīs savā starpā saistītas prasmju jomas: personiskās un sabiedriskās prasmes un “prasmē mācīties”. Katrā jomā ir trīs prasmes: pašregulācija, elastīgums, labklājība (personīgā telpa), empātija, komunikācija, sadarbība (sociālā joma), uz izaugsmi vērsta domāšana, kritiskā domāšana un mācīšanās procesa pārvaldība (joma “prasmē mācīties”). *LifeComp* prasmes attiecas uz visām dzīves jomām, un tās var apgūt visu mūžu formālās, neformālās un ikdienējās izglītības ietvaros. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>.

³³ Eiropas Komisija 2021. gada oktobrī iedarbinās jaunu rīku “*SELFIE for Teachers*”, kas palīdzēs pedagogiem plānot savu digitālo prasmju pilnveidošanu.

un atsauksmēm, un sadarboties ar viņiem jaunu mācību līdzekļu un materiālu izmantošanā.

- (b) Vairāk koncentrēties uz pedagogu, skolu vadītāju un citu izglītības darbinieku labklājību. Tā varētu būt atvieglota piekļuve kvalificētiem garīgās veselības un atbalsta speciālistiem un pakalpojumiem, veicinot līdzbiedru atbalsta organizēšanu, lai mazinātu spriedzi, un labākas mācību iespējas par noturību/mentālo labklājību sākotnējās skolotāju izglītības un nepārtrauktās profesionālās izaugsmes programmās.
- (c) Mobilizēt vai pieņemt darbā papildu darbiniekus, lai iegūtu vairāk laika individuālam atbalstam skolā un ārpusskolas nodarbībās.

Atbalstīt pedagogu atveseļošanu un gatavību ilgākā laika periodā

- (d) Kombinētas mācīšanās koncepciju iekļaut tiesību aktos paredzētā sākotnējās skolotāju izglītības³⁴ un nepārtrauktas profesionālās izaugsmes³⁵ programmās, lai palīdzētu izglītības darbiniekiem pielāgot mācību satura plānošanu savai profesionālajai situācijai un būt kompetentiem mācīšanās veicināšanā, izmantojot visdažādāko telpas un āra vidi, mācību līdzekļus un uzdevumus.
  - (e) Nodrošināt piekļuvi speciālo zināšanu centriem un atbilstoši resursiem, kas virza un uzlabo mācību procesa plānošanu un atvieglošanu. Atbalstīt izglītības un apmācības darbiniekus, lai izstrādātu kombinētas mācīšanās pieeju viņu konkrētajā situācijā, izmantojot darbinieku apmaiņu un mācīšanos no līdzbiedriem, tīklus, sadarbības projektus un prakses kopienas.
  - (f) Izstrādāt norādījumus par jaunām pieejām novērtēšanai un gala eksāmeniem, izmantojot attīstošai un apkopojošai novērtēšanai paredzētus līdzekļus, kas piemēroti dažādiem izglītības un apmācības līmeņiem un ir vienlīdz noderīgi gan skolas, gan tālmācības vidē.
  - (g) Mudināt izglītības darbiniekus piedalīties izpētes projektos un pētniecībā, tai skaitā izmēģinot uzdevumu pielietošanu vēl citā mācību vidē un izmantojot ciparu tehnoloģijas mācīšanās atbalstam.
- (6) Atbalstīt skolas, paredzot šādus pasākumus:

Tieša pretdarbība krīzei

- (a) Nodrošināt resursus un mācību līdzekļus, kas nepieciešami kombinētas mācīšanās procesam, un sagatavot skolām adresētus norādījumus par to, kā tos izmantot³⁶.
- (b) Lai nodrošinātu infrastruktūru un resursus, atbalstīt efektīvas partnerības starp dažādiem izglītības pakalpojumu sniedzējiem, tai skaitā uzņēmējdarbības, mākslas, kultūras mantojuma, sporta, dabas, augstākās izglītības jomā, un pētniecības institūtiem, izglītības resursu (arī tehnoloģiju, izdevējdarbības un

³⁴ Formālās izglītības periods atzītas kvalifikācijas iegūšanai, lai varētu strādāt par skolotāju. Parasti to piedāvā augstskolu fakultātes vai neatkarīgas pedagoģiskas mācību iestādes (sk. dienestu darba dokumentā ietverto glosāriju).

³⁵ Mācīšanās process, kurā speciālisti iesaistās jebkurā savas karjeras posmā ar mērķi uzlabot praksi (sk. dienestu darba dokumentā ietverto glosāriju).

³⁶ Rīks “*SELFIE*” var palīdzēt skolām analizēt un apkopot pierādījumus par to pašreizējo situāciju un vajadzībām. Tas ir pārveidojams, un katra skola to var pielāgot pēc savas situācijas un vajadzībām.

citu ar mācību programmām saistīta aprīkojuma) nozari un izglītības pētniecību.

- (c) Atbalstīt skolas, lai tās varētu novērtēt iekļautības stratēģijas un praksi un veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai novērstu trūkumus, tostarp izmantojot ES rīkus³⁷.

Atbalstīt ilgtermiņa atlabšanu un uzlabot organizatorisko pārmaiņu spējas

- (d) Ieguldīt skolas telpās un tālmācības vidē izmantota ātrdarbīga interneta savienojamībā, no kuras ir atkarīga mācīšanās tiešsaistē.
  - (e) Nodrošināt pietiekamu autonomijas līmeni, ja lēmumus pieņem skolas līmenī (skolu valdes, direktori, vadītāji), lai veicinātu inovāciju, reaģētspēju un pielāgošanos vietējām vajadzībām.
  - (f) Atbalstīt skolu vadītājus organizatorisko pārmaiņu pārvaldīšanā, nodrošinot īpašu profesionālo attīstību un norādījumus par viņu pienākumiem. Atbalstīt skolas un ar tām saistītus izglītības pakalpojumu sniedzējus, lai tie savā stratēģiskajā plānošanā apsvērtu kombinētas mācīšanās pieeju, kas var ietvert pašnovērtējuma rīku izmantošanu.
  - (g) Atbalstīt dialogu un tīklu veidošanu starp dažādām ieinteresētajām personām, kuras darbojas gan skolas telpās, gan tālmācības vidē, lai no dažādiem avotiem iegūtu atsauksmes un idejas turpmākai attīstībai. Tam vajadzētu būt arī dialogam, norādījumiem un stratēģijām bērnu drošības, aizsargātības un privātuma aizsardzībai digitālajā pasaulē.
  - (h) Daļu no skolas veiktas iekšējās un/vai ārējās pārskatīšanas un kvalitātes nodrošināšanas mehānisma izmanto, lai kombinētu mācību vidi un mācību līdzekļus, ietverot ar skolu nesaistītu pakalpojumu sniedzēju izvērtēšanu.
- (7) Pilnībā izmantot ES fondus, jo īpaši “Erasmus+”, Atveseļošanas un noturības mehānismu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), programmu “Digitālā Eiropa”, programmu “Apvārsnis Eiropa” un tehniskā atbalsta instrumentu, un speciālās zināšanas par reformām un investīcijām infrastruktūrā, mācību līdzekļos un pedagoģijā, lai palielinātu noturību un gatavību nākotnes skolām,
- (8) Ieguldīt politikas problēmu un šo iniciatīvu ietekmes uzraudzībā, pētniecībā un novērtēšanā, lai balstītos uz gūtajām atziņām un sniegtu informāciju saistībā ar turpmāko politikas reformu, tostarp pamatojoties uz audzēkņu pieredzi un savāktajiem datiem, ar mērķi izstrādāt paraugpraksi un pielāgotus mākslīgā intelekta risinājumus labākām mācību programmām.
- (9) Nodrošināt piemērotu satvaru šā ieteikuma īstenošanai, valstu rīcības plānos, ar kuriem paredzēts īstenot Eiropas Garantiju bērniem, ņemot vērā pasākumus, kas atbalsta kombinētu mācīšanos,

AR ŠO AICINA KOMISIJU:

1. atbalstīt šā ieteikuma īstenošanu, atvieglojot savstarpēju mācīšanos un apmaiņu starp dalībvalstīm un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, izmantojot:

---

³⁷ Eiropas skolu rīkkopa “Iekļaujošas izglītības veicināšana un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršana” piedāvā visdažādākos resursus un praktiskus piemērus, kā arī skolu pašnovērtējuma rīku.

- 1.1. Stratēģisko satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)³⁸;
- 1.2. jauno Eiropas digitālās izglītības centru un jauno stratēģisko dialogu ar dalībvalstīm, kas tiks izveidoti saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam ar mērķi atbalstīt starptarņu sadarbību digitālajā izglītībā;
- 1.3. izglītībai un apmācībai paredzētās ES tiešsaistes platformas un kopienas, tai skaitā *School Education Gateway*, *eTwinning* un Eiropas rīkkopu skolām “Iekļaujošas izglītības veicināšana un izglītības priekšlaicīgas pamešanas novēršana”.
2. Sadarbībā ar dalībvalstīm atbalstīt tādu resursu izstrādi kā:
  - 2.1. uz gūtajām atziņām balstīti norādījumi par mācību procesa plānošanu un skolu organizatorisko praksi kombinētas mācīšanās pieejas ietvaros, tai skaitā par digitālajiem rīkiem un par pieejām mācīšanās un datu aizsardzības, privātuma un drošības novērtēšanu un validēšanu kombinētās mācīšanās kontekstā;
  - 2.2. izmantojot potenciālu, ko piedāvās topošais Eiropas digitālās izglītības satura satvars, veicināt tāda kvalitatīva digitālās izglītības satura izveidi un koplietošanu, kas tiks izstrādāts Digitālās izglītības rīcības plāna 2021.–2027. gadam ietvaros.
3. Atbalstīt profesionālās izaugsmes iespējas izglītības darbiniekiem un citām ieinteresētajām personām:
  - 3.1. nodrošinot masveidīgus atvērto tiešsaistes kursus (*MOOC*) par kombinētu mācīšanos skolotājiem, pasniedzējiem, skolu vadītājiem un skolotāju sagatavotājiem, ko piedāvā platforma *School Education Gateway*, un veicināt plašu šo kursu izmantošanu skolu darbiniekiem;
  - 3.2. daloties labā praksē, kas gūta, darbiniekiem piedaloties programmā “*Erasmus+*”, projektos un tīklos, tai skaitā izmantojot *eTwinning* tiešsaistes kopienu, topošās “*Erasmus+*” skolotāju akadēmijas un profesionālās izcilības centrus;
  - 3.3. iedarbinot jaunu tiešsaistes rīku “*SELFIE*”, kas palīdzēs skolotājiem izvērtēt savas digitālās prasmes un plānot, kā tās uzlabot. Tam pamatā ir rīks “*SELFIE*”, kas paredzēts visas skolas digitālajai plānošanai un var palīdzēt atbalstīt efektīvas kombinētās mācīšanās pieejas, tai skaitā PIA jomā.
4. Atbalstīt iniciatīvas, kuru mērķis ir tālāk attīstīt un veicināt iekļaujošas, vienlīdzīgi pieejamas, kvalitatīvas izglītības un mūžizglītības iespējas ikvienam, Eiropas izglītības telpas ietvaros attiecībā uz skolas izglītību, jo īpaši attiecībā uz audzēkņu iekļautību dažādos apstākļos, kas ietekmē viņu piekļuvi konkrētai mācību videi un mācību līdzekļiem, un to personu iekļautību, kurām vajadzīgs mērķorientēts atbalsts mācību procesā.
5. Turpināt atbalstīt dalībvalstis reformu īstenošanā, lai uzlabotu skolas izglītības sistēmu kvalitāti un iekļautību un veicinātu to digitālo gatavību atbilstoši Digitālās izglītības rīcības plāna 2021.–2027. gadam mērķiem.

---

³⁸

OV C 66, 26.2.2021., 1.–21. lpp.

6. Iekļaut uzsvaru uz kombinētas mācīšanās pieejas izstrādi pamatizglītībā un vidējā izglītībā, sagatavojot regulārus progresu ziņojumus par Eiropas izglītības telpu un Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*